

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Ταχ. Δ/ση: Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας: 101 10 - Αθήνα
Πληροφορίες: Π.Παναγιωτακοπούλου
Τηλέφωνο: 2131516475
e-mail: ypertns@ypakp.gr

Αθήνα
Αριθ. Εσωτ. Πρωτ.:619

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
Αθήνα

ΚΟΙΝ.: Γραμματεία Υφυπουργού Εργασίας και
Κοινωνικής Ασφάλισης (Τομέας Κοινωνικής
Ασφάλισης) Πολιτική Γραμματεία

ΘΕΜΑ: Αύξηση ποσοστού σύνταξης λόγω θανάτου.

ΣΧΕΤ: Η αριθ. πρωτ. 5876/16.07.2024 Ερώτηση.

Σε απάντηση της παραπάνω Ερώτησης, που κατατέθηκε στη Βουλή από το βουλευτή κ. Ιωάννη Λαμπρόπουλο, σχετικά με την αύξηση του ποσοστού της σύνταξης που χορηγείται στον επιζώντα σύζυγο/μέλος συμφώνου συμβίωσης μετά την πάροδο της 3ετίας από το θάνατο, σας ενημερώνουμε τα ακόλουθα:

Ο Ηλεκτρονικός Εθνικός Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (e-ΕΦΚΑ) χορηγεί τρεις (3) διακριτές κατηγορίες συντάξεων: (α) σύνταξη λόγω γήρατος, (β) σύνταξη λόγω αναπηρίας, και (γ) σύνταξη λόγω θανάτου. Η σύνταξη λόγω θανάτου διέπεται από το νομοθετικό καθεστώς που ισχύει κατά την ημερομηνία επέλευσης του θανάτου του ασφαλισμένου ή συνταξιούχου, του οποίου το δικαίωμα μεταβιβάζεται. Σήμερα, η βασική διάταξη που ρυθμίζει τους δικαιούχους, τα ποσοστά μεταβίβασης και το κατώτατο όριο των συντάξεων λόγω θανάτου είναι το άρθρο 12 του ν.4387/2016 και εφαρμόζεται για τη χορήγηση σύνταξης σε δικαιοδόχους ασφαλισμένων και συνταξιούχων των οποίων ο θάνατος επήλθε από τις 13.05.2016 και έπειτα.

Σύμφωνα με το άρθρο 12, δικαιοδόχα μέλη είναι:

- ο **επιζών σύζυγος**, με ελάχιστη διάρκεια γάμου ή συμφώνου συμβίωσης τριών (3) ετών ή και μικρότερη εάν: α) ο θάνατος οφείλεται σε ατύχημα που προήλθε πρόδηλα και αναμφισβήτητα εξαιτίας της υπηρεσίας ή ανθρωποκτονία, β) κατά τη διάρκεια του γάμου γεννήθηκε ή με το γάμο νομιμοποιήθηκε, αναγνωρίστηκε ή υιοθετήθηκε τέκνο, γ) η χήρα κατά το χρόνο του θανάτου τελεί σε κατάσταση εγκυμοσύνης, η οποία δεν διεκόπη και γεννήθηκε ζων τέκνο, δ) συντρέχει η περίπτωση ανασυστάσεως προϋπάρχαντος γάμου, αρκεί οι τελεσθέντες γάμοι, δηλαδή ο αρχικός και ο εξ ανασυστάσεως, κατά τη διάρκεια του οποίου απεβίωσε ο σύζυγος, να έχουν διαρκέσει τουλάχιστον πέντε (5) χρόνια συνολικά, και ο εξ ανασυστάσεως να διήρκεσε τουλάχιστον έξι (6) μήνες.
- τα **τέκνα**, νόμιμα – νομιμοποιηθέντα – αναγνωρισθέντα – υιοθετηθέντα και όσα εξομοιώνονται με αυτά, με την προϋπόθεση ότι είναι άγαμα και δεν έχουν συμπληρώσει το

24^ο έτος της ηλικίας τους. Ειδικά για τέκνα άγαμα και ανίκανα για κάθε βιοποριστική εργασία που επήλθε πριν την συμπλήρωση του 24^{ου} έτους, η σύνταξη εξακολουθεί να καταβάλλεται και μετά την συμπλήρωση του ανωτέρω ηλικιακού ορίου.

- ο **διαζευγμένος σύζυγος**, εφόσον πληρούνται αθροιστικά τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) ο πρώην σύζυγος κατά τη στιγμή του θανάτου του να του κατέβαλε διατροφή, β) να είχε συμπληρώσει δέκα (10) έτη γάμου, γ) το διαζύγιο να μην οφείλεται σε ισχυρό κλονισμό της έγγαμης συμβίωσης υπαιτιότητας του αιτούντος τη σύνταξη και δ) το μέσο μηνιαίο ατομικό φορολογητέο εισόδημα του να μην υπερβαίνει το διπλάσιο του ποσού του επιδόματος κοινωνικής αλληλεγγύης ανασφάλιστων υπερηλίκων.

Σύμφωνα με το ίδιο άρθρο, το **ποσοστό μεταβίβασης ανά κατηγορία δικαιούχου** είναι:

- ο επιζών σύζυγος ή μέλος συμφώνου συμβίωσης λαμβάνει το **70%** της σύνταξης του θανόντος.
- τα τέκνα λαμβάνουν το **25%** της σύνταξης του θανόντος. Εάν πρόκειται για αμφοτεροπλεύρως ορφανό τέκνο, το ποσοστό αυξάνεται σε 50% για κάθε σύνταξη που μεταβιβάζεται. Τέλος, αμφοτεροπλεύρως ορφανά τέκνα με ανικανότητα για κάθε βιοποριστικό επάγγελμα, δικαιούνται το 100% της σύνταξης του/των θανόντων γονέων, μετά τις προσθήκες του άρθρου 119 του ν.5078/2023.
- ο διαζευγμένος σύζυγος λαμβάνει μέρος της σύνταξης που δικαιούται ο επιζών σύζυγος, ανάλογο με τα έτη έγγαμου βίου.

Ως προς το ποσοστό σύνταξης που δικαιούται ο επιζών σύζυγος /μέλος συμφώνου συμβίωσης, επισημαίνεται ότι στον επιζώντα σύζυγο καταβάλλεται το 70% της σύνταξης του θανόντος, για μία τριετία από την πρώτη του επομένου του θανάτου μήνα. Μετά την πάροδο της τριετίας, αν ο επιζών εργάζεται ή αυτοαπασχολείται ή λαμβάνει σύνταξη από οποιαδήποτε πηγή, η σύνταξη λόγω θανάτου περικόπτεται στο μισό, δηλαδή στο 35%.

Μέριμνα λαμβάνεται στην περίπτωση ύπαρξης προστατευόμενων τέκνων όπου το ποσό κατά το οποίο περικόπτεται η σύνταξη του επιζώντα επιμερίζεται στα τέκνα. Με αυτό τον τρόπο δεν απομειώνεται το οικογενειακό εισόδημα το προερχόμενο από τη σύνταξη θανάτου. Επιπροσθέτως, εφόσον ο επιζών σύζυγος κατά την ημερομηνία θανάτου είναι ανάπηρος σωματικά ή πνευματικά σε ποσοστό 67% και άνω, εξακολουθεί να λαμβάνει το 70% της σύνταξης για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η αναπηρία, ανεξαρτήτως άλλων προϋποθέσεων.

Επιπρόσθετα, με τις διατάξεις του άρθρου 119 του ν.5078/2023 επέρχεται εξομοίωση στα δικαιούχα τέκνα θανόντων πριν τις 13.05.2016 καθώς και ουσιώδεις βελτιωτικές μεταβολές στην κοινωνικοασφαλιστική προστασία των αμφοτεροπλεύρως ορφανών τέκνων με βαριές αναπηρίες, ανεξάρτητα από τον φορέα ασφάλισης των θανόντων γονέων. Πιο συγκεκριμένα, η χορήγηση σύνταξης λόγω θανάτου παρατείνεται στα τέκνα μέχρι την συμπλήρωση του 24ου έτους με μόνη προϋπόθεση την αγαμία.

Περαιτέρω, στις συντάξεις λόγω θανάτου προβλέπεται **κατώτατο όριο**. Στην περ. Β.α) της παρ. 4 του άρθρου 12 του ν. 4387/2016, ορίζεται ότι το συνολικό ποσό της σύνταξης λόγω θανάτου του επιζώντος ή/και του διαζευγμένου συζύγου, δεν μπορεί να υπολείπεται του ποσού της εθνικής σύνταξης που αντιστοιχεί σε είκοσι (20) έτη ασφάλισης. Εάν ο χρόνος ασφάλισης του θανόντος είναι μικρότερος των είκοσι (20) ετών, το ως άνω ποσό βαίνει μειούμενο κατά 1,25%

για κάθε έτος ασφάλισης που υπολείπεται των είκοσι (20) ετών και μέχρι τη συμπλήρωση δεκαπέντε (15) ετών ασφάλισης. Για χρόνο ασφάλισης μικρότερο των δεκαπέντε (15) ετών, το ποσό της σύνταξης λόγω θανάτου του επιζώντος ή/και του διαζευγμένου συζύγου δεν μπορεί να υπολείπεται του ποσού των τριακοσίων εξήντα (360) ευρώ. Σε συνέχεια των αυξήσεων που έχουν δοθεί στις συντάξεις το 2023 κατά 7,75% και το 2024 κατά 3%, το ως άνω κατώτατο όριο κυμαίνεται σήμερα **από 399,54 € για δεκαπέντε χρόνια ασφάλισης μέχρι 426,17€ για είκοσι έτη ασφάλισης και άνω.**

Τέλος, σημειώνεται ότι το συνολικό ποσό της κατά μεταβίβαση σύνταξης του επιζώντος συζύγου και των τέκνων **δεν μπορεί κατ' αρχήν να υπερβαίνει το ποσό της σύνταξης του θανόντος. Ωστόσο, σε περίπτωση που έστω και ένα από τα δικαιοδόχα πρόσωπα λαμβάνει το κατώτατο όριο σύνταξης χηρείας, τότε ο κανόνας υποχωρεί και καταβάλλεται συνολικά ποσό σύνταξης μεγαλύτερο εκείνης του θανόντος.**

Το ανωτέρω νομοθετικό πλαίσιο προσφέρει μία ασπίδα προστασίας σε όλα τα δικαιοδόχα μέλη του θανόντος, επιδιώκοντας την εξασφάλιση ενός ικανοποιητικού επιπέδου διαβίωσης, και, μετά τις πρόσφατες τροποποιήσεις με το άρθρο 119 του ν. 5078/2023, λαμβάνει ιδιαίτερη πρόνοια για τις πιο ευάλωτες κατηγορίες δικαιούχων. Τέλος, επισημαίνεται η συνεχής προσπάθεια βελτίωσης του νομοθετικού πλαισίου για το σύνολο των συνταξιούχων, συμπεριλαμβανομένων των συνταξιούχων λόγω θανάτου.

**Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΣΑΚΛΟΓΛΟΥ**